

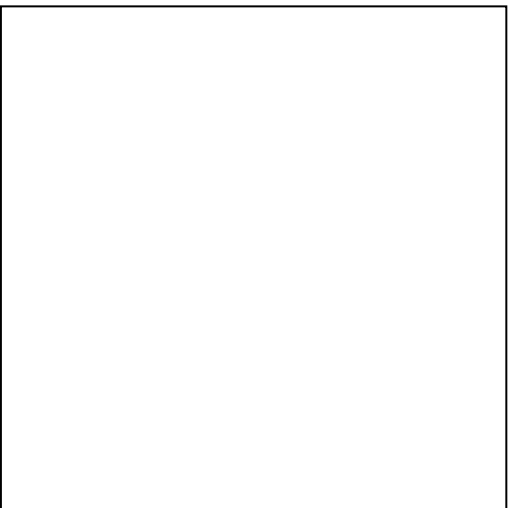
Miki Liukkonen
WSOY

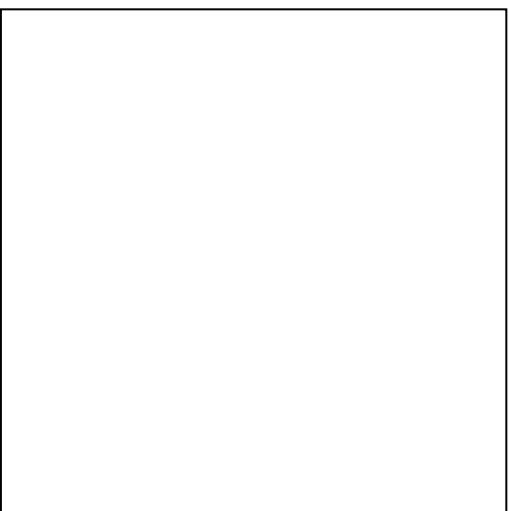
Hiljaisuuden mestari
Romaani

Miki Liukkonen
Hiljaisuuden mestari

Werner Söderström Osakeyhtiö
Helsinki

Haluan kiittää rahallisesta tuesta WSOY:n kirjallisuussäätiötä

sekä näitä ihmisiä kaikesta muusta:

Ville Ranta, Rebekka Naatus, Elsa,

Samuli Knuuti, Kapa, Lotta, Siiri Sirviö,

Laura H. Forsström, Touko Hujanen

© MIKI LIUKKONEN JA WSOY 2019

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

ISBN 978-951-0-43181-8

PAINETTU EU:SSA

*»Jo varhain oivalsin elämän koostuvan
kahdesta vastakkaisesta tekijästä:
sanoista, jotka voivat muuttaa maailmaa,
ja itse maailmasta,
jolla ei ole mitään tekemistä sanojen kanssa.»*

YUKIO MISHIMA

Omistan tämän kirjan itselleni.

»YMMÄRRÄTKÖ SINÄ mitä minä puhun? No et tietenkään ymmärrä. Typerä kysymys! Eikä sillä ole mitään väliä; et sinä 'ymmärrä', voit vain käsittää jotenkuten, mikäli me siis satumme puhumaan samaa kieltä ja noin, mutta loppujen lopuksi sinä suodatat tämän kaiken sanomani oman psyykkisen rakenteesi läpi tajuntaasi ja lopulta tuloksena on pelkästään *sinun* näkemyksesi *minun* näkemyksestäni. Todellista 'suoraa yhteyttä' ei ole, välissä on aina suodatin, siis toinen ihminen. Tässä tapauksessa Sinä, anteeksi nyt vain.

»Sanat ovat romahtamisalttiita siltoja, tiedätkö, sellaisia köysisiltoja niin kuin Indiana Jones -leffoissa tai kaikissa seikkailuelokuvissa jotka sijoittuvat jonnekin eksoottiseen maahan. Sellaisissa elokuvissa on myös aina niitä pitkiä siltoja, jotka aukeavat juuri sillä hetkellä, kun sankari paahtaa kaasuhöyryssä Porschellaan pakoon tai takaa jotain toista autoa, ja sitten seuraa se vaikuttava vaikkakin jo läpeensä kulunut hidastus, kun autot juuri ja juuri pääsevät 70 % verran auenneen sillan toiselle puolelle samalla kun laiva alittaa siltaa ja niin edelleen. Ihmiset töllöttävät näytöstä laivankannelta,

osoittelevat ihmeissään... eivätkö he muka ole nähneet elämänsä aikana aivan tarpeeksi elokuvia, joissa on vastaavanlaisia kohtauksia niin että koko tapaus olisi jo klišee... niin, paitsi että toisaalta tuo ihmettely *itsessään* tapahtuu elokuvassa...

»Mutta siis, jos nyt kuitenkin pysytellään tässä köysisilta-metäforassa, ajattele: sanat ovat heiveröisiä köysisiltoja, ja ihmiset seisovat eri puolilla siltaa ja huutelevat sieltä toisilleen ja sanat tavallaan vapisevat ja hoipertelevat siltana kosken tai hirvittävän syvän rotkon yli, pyrkivät kohti määränpäättä, joka on *ymmärrys*, mutta vain hyvin harvoin sanat todella saavuttavat toisen ihmisen, jep, ja silloin harvoin kun näin käy, pääsevät ne perille vain täpärästi, hädissään ja koeteltuina... tai sitten sanat yksinkertaisesti *romahtavat* ja syöksyvät kuiluun tai pauhaavaan koskeen ja jäljelle jää vain ymmärtämättömiksi kalvenneiden sanojen epätoivoisia kaikuja niiden pudotessa vääjäämättä kuolemaansa... Kuvittele että löydät lätäköstä sivun jonkun päiväkirjasta, vähän sama juttu: tuskinpa saisit sellaisesta läpikastuneesta lötkäleestä mitään tolkkua, ehkä sanan sieltä, toisen täältä, mutta kokonaisuus jäisi arvailujen ja omien tulkintojesi varaan, joihin taas vaikuttaisivat sinun oma psyykesi ja sen hetkinen elämäsi ja se millä tuulella sattuisit olemaan, niin kuin että jos sinulla vaikka sattuisi olemaan kova kuume tai hammassärky, saattaisit lukea kastunutta tekstiä hajamielisesti tai ohittaa koko paperin tykkänään toisin kuin silloin, kun sinulla olisi hyvä päivä, olisit saanut ylennyksen töissä tai voittanut arpajaisissa ja koko

maailma tuntuisi olevan sinun puolellasi, kaikki liikennevalot vaihtuisivat juuri sopivasti vihreiksi ja jokainen vastaantulija ajattelisi sinusta vain hyvää, kuinka komea tai kaunis sinä oletkaan ja kuinka hienot kengät – ja mikä ryhti!

»Ja siis, ymmärrätkö sinä miksi minä olen niin yksinäinen? Tämäkin on heti tämmöinen helvetin metatason kysymys, että minä kysyn sinulta ymmärrätkö sinä sitä ettei kukaan todella ymmärrä toista ja jos sinä sanotkin minulle kuuntelevaisen terapeutin roolissasi 'kyllä', minä tunnen oloni taas pettyneeksi ja ei-ymmärretyksi ja surulliseksi ja rupean kaipaamaan yksinäisyyttä – mikä paradoksi! – ja tiedätkö miksi? Koska yksinäisyys on ainoa yhteys! – vaikka juuri *yksinäisyyttä* minä tässä pelkäänkin, sitä että kukaan ei *ymmärrä*, ja tämä katalan paskamainen tilanne on tehdä minut hulluksi – ja on mitä luultavimmin jo tehnytkin. Ainakin tämä kaikki saatanan pakkomielteinen jankkaaminen sa-mas-ta aiheesta on vienyt minulta yöunet... jos minä ylipäänsä olen nukkunut, vaikea sanoa mitä tämä on... Äläkä sano mitään. Minä tiedän jo! Välillä pistää ihan ällistyttämään, miksi minä ylipäänsä vaivaudun puhumaan sinulle, jos en kerta muuta tee kuin ladon itseanalyysiäni tässä sinun tuijottaessasi minua hiljaa, vaikka minä varsin hyvin tiedän, että periaatteessa niin minulle kuin sinullekin on *yksi ja sama* mitä minä sanon koska lopulta – Tai sitten odotamme jotain 'yhtäkkistä oivalusta', jotain epi-vitun-faniaa, joka vapauttaa minut tästä itsetietoisuuden noidankehästä, ja että sinun roolisi on

toimia tuon 'oivalluksen' vaitonaisena esiintuojana jollain omituisella analyttisellä kikalla, jolla on jotain tekemistä 'pysähtymisen' ja 'itsensä kuuntelemisen' tai ties minkä kanssa, ehkäpä juuri tuon sinun hiljaisuutesi kanssa, noiden sinun silmiesi... – mutta etenkin tuon *hiljaisuuden* kanssa, joka alkaa muuten käydä jo minun hermoilleni, ei millään pahalla... Ja minä kun luulin että edes täällä saisi sentään olla rauhassa, turvassa hiljaisuudelta! Mutta ei! Mikä pettymys!

No niin, minä tiedän; sinulla on muutenkin kiirettä, ei siinä mitään. Minä menen nyt! Tsemppiä et cetera.

Ja muuten: älä välitä pölystä. Tämä kaikki on vain väliaikaista.»

§A

TIETYN »ennakoivan kokonaiskuvan» kannalta lie-
nee suotuisinta panna ensimmäisenä merkille itsesää-
lisiin mietteisiin vaipuneen ihmisen kokoon lysähtänyt
ryhti, lasittunut katse, ja vasta sitten rentona ja kosteana
lerpottava alahuuli, minkä jälkeen »kuva» – jos näin elo-
kuvakerronnallista vertausta voi tässä tapauksessa käyt-
tää – siirtyisi hitaasti muovimatolla lepäävien jalkojen
kautta käteen, joka puristaa Subway®:sta ostettua kokopit-
kää Italian B.M.T.®:tä. On kesäinen tiistaipäivä jossain päin
Suomea. Subway®-leipää puristava käsi on vaalea kuin ruo-
kakerma ja pyöreä ja ainakin tässä valossa lähes karvaton.
Käsi roikkuu nahkaisen työtuolin pehmustetun käsino-
jan yli niin, että Italian B.M.T.®:n alle on ehtinyt muodos-
tua tahmea Uruguayn muotoinen kevytmajoneesilampare.
Toinen käsi lepää kämmenpuoli ylöspäin henkilön leveässä
sylissä, sormet luonnollisen raukeassa koukussa. Tällaisia
tilanteita tulee lähestyä maltillisesti, syitä on monia. Subia
roikottavan käden puristus ei oikeastaan ole puristus; sor-
met vain ovat unohtuneet sellaiseen asentoon, ettei B.M.T.®
näyttäisi, ainakaan hetkeen, putoavan lattialle. Ulkoa kuu-
luu ääniä. Putoamisen kannalta B.M.T.®:n kulma on ihan-

teellinen: patongin sisältämä majoneesi pakkautuu hitaasti kohti toista, lattiaa kohden kallistunutta päätä saaden sen lopulta herpaantumaa sormista muovimatolle. T. Oneil on kuollut noin tunti tai puolitoista sitten. Myrkytystila. Subway-patonkiin oli ruiskutettu jotain... Tilanne on vielä vähän epäselvä. Huoneen sisustus on haalea, kontrastit puuttuvat... siinä on väsynyttä rytmiä, beigen ja valkoisen ja vaaleansinisen nukkekotiujoutta. Tavarointa ei ole paljoa. Lennart Oneilin, T.:n isän, ostama tuuletin nojaa seinään huoneen perällä varjossa pölyisenä. Seinät huoneessa ovat vaaleat, kuten myös päiväpeite on vaalea, katosta riippuva lamppu on roikkamallinen; pitkä johto on solmittu paksulle kömpelölle solmulle, joka muistuttaa murtunutta nyrkkiä. Kello on 14.57. T.:n värittömällä muovimatolla lepäävissä jaloissa ei ole sukkaa.

T. Oneil, joka oli kuollessaan 26-vuotias, oli joutunut koko ikänsä seuraamaan äitinsä kamppailua bulimian kanssa, mutta se ei ollut synnä Lennartin häipymiseen, palataan siihen kohta – mutta siis: oksentamisen äänet, purjoamiset, yrjöt, ökät, kaikki nuo kokkareiset sanat... ja epätoivoisen dionyysiset ruokailuhetket, joita T. kaihtoi ja pakeni niitä mielellään huoneeseensa (ja eihän äiti voinut häntä *pakottaa* istumaan keittiössä hänen kanssaan, vaikka T. niin toisinaan teki, mutta lähinnä säälistä tuota yksinäistä hahmoa kohtaan), sillä semmoinen ahmiminen jota hänen äitinsä harrasti ja ne äänet... kun ruoka piti syödä nopeasti uhmakkaalla epätoivolla – ei sellaista mielellään katsele... jos ajattelee vaikka alkoholista kauan odotetun pullon kimpussa, saa jotain osviittaa! Tuo tuol-

lainen ahminnan ja tyhjennyksen omituinen kombinaatio muodostivat T. Oneilin elämän epäviereisen muzakin. Hän jopa kuvitteli päiväkirjassaan joutuneensa jumiutuneeseen hissiin, että sellaista elämä nyt oli... vihreää HÄLYTYSnappulaa (joka sijaitsee punaisen SEIS-nappulan yläpuolella) painaessa joku kyllä aina vastasi, muttei mitenkään ystävällisesti; rutiseva ääni kaiuttimesta, kelvottoman päivänunen jälkeinen »mitä nyt taas...», lähinnä tilanne todettiin toivottomaksi tai »erittäin hankalaksi» ja kehoitettiin odottamaan miehekkäästi ja muuta sellaista. T.:n äiti ei piilotellut bulimiaansa koskaan, hän ei harrastanut tyyppillistä sairauden häpeilyä, jollaista syömishäiriöisten keskuudessa usein tavataan; ehkä hän oli yrittänyt joskus, peitellä siis tilaansa, mutta kyllästyi pian salailun uuvuttaviin proseduureihin ja vain tietyllä vaitonaisuuteen puetulla hienovaraisuudella vältteli asiasta puhumista kuin pornografista veistosta, joka on pultattu kiinni ruokapöytään... veistosta, jonka peittäminen olisi tehnyt siitä vain näkyvämmän. Sairauden salailu olisi sitä paitsi ollut hyvin vaikeaa, T. ei juuri kotoaan poistunut; hän oli lapsesta asti viihtynyt sisätiloissa, kalpea, sisäänpäinkääntynyt tapaus, kyllähän te tiedätte, näyttöpäätteiden anemisoima introvertti, kävi ehkä silloin tällöin pihatiellä, haukotteli postilaatikon luona ja valitti ulkoilman aiheuttavan hänelle päänsärkyä ja tuulen tuoksuvan kummalliselle. Tai sitten hän maleksi metsissä. Mutta viimeisestä ulkoilmareissusta on aikaa – seitsemän vuotta? Ah niin! Potki käpyjä, etsi olemattomia puroja lähes umpikasvaneiden metsäpolkujen varrelta, vaikka olisi kai pettynyt sellaisen löytäessään: hänen

mielestään purot ovat aivan liian yliarvostettuja. T. Oneil taisi olla 8-vuotias kun hän harrasti jojoilua, muttei koskaan päässyt *the spinneriä* pidemmälle, sen sijaan yhtenä päivänä jolloin tuuli tukisti kuusia urakalla sai T. jojon silmäänsä, ja lujaa saikin! Siitä johtui tuo oikean silmän karsastus... ja harrastus loppui siihen, hänen ensimmäinen ja ainoa harrastuksensa. Musta silmä, silmän karsastus, pitkään häirinnyt ulkonäköseikka, johon tottuminen vei aikaa. Hänen ystävänsä, joka nykyisin on oikeastaan entinen ystävä tietyistä syistä joiden avaaminen on typerän mutkikasta ja täynnä vesipyssyjä, omistaa neonvihreän jojon nykyisin ja fantasioi kai vieläkin harrastuksen paluusta muotiin, jotta hänen salainen haaveensa jojoilun Tony Hawkina mahdollistuisi ja hänen vanhempansa lakkaisivat tuhisemasta hänelle joka kerta kun hän mainitsee sanan »jojo», vaikka todennäköisempää on, että entisen kaverin kohtalona ovat pettymysten aiheuttamat päihdeongelmat ja collegehousut, ei uutta noususuhdannetta jojoilulle, norkoileminen siellä huonovointisen näköisen puiston laitamilla, jonka lähellä hän asui ja jossa rengaskeinut nitisivät ruosteisten ketjujensa varassa hyisessä tuullessa. Juhlapyhinä Oneilien pienen keittiön jokainen taso nitisi nujertavista leivos- ja kakkusiiloista ja hellalla pulputti massiivinen kattilallinen pasta alfredo; paksussa parmesaani- ja kermakylvyssä lilluva megatapaus, joka röyhtäili pintaansa rasvassa helottavaa pekonia. Jääkaapin sisäistä ylettömyyttä lienee turha edes mainita. Ja sitten sitä istuttiin, T. ja hänen äitinsä pöydän ääressä vastatusten, ja mätettiin ruokaa naamaan kuin ylensyönti voisi lopettaa

kaikki maailman metsäpalot. Radiossa soitettiin rock-klasikoita... Kuvasta ei puuttunut kuin ylisuuret, pilailupuotitason aterimet, niin koko touhu olisi muistuttanut jotain Pasolinin kalorifarssia. Silti: kesti aikansa ennen kuin T. omaksui äitinsä sairaalloisen syömismallin, mikä nyt jälkikäteen ajateltuna oli ennustettavissa, lähes välttämätöntä (bulimiaan sairastumisen perinnöllinen alttius on luokkaa 54–83 %, millä on jotain tekemistä kromosomeissa 10 ja 11 sijaitsevien geenien kanssa, mutta ei syömistottumusten häiriintymiselle varsinaista »hetkeä» ollut; sairauden siemen kylvettiin kun T. ylipäänsä tajusi jostain jotain, tuli tietoiseksi, milloin se oli, 6–7-vuotiaana, huomasi kuinka ruokailuun liittyy nopea tahti ja järjettömät kouralliset, itkuinen hekumallisuus, kaiken kaikkiaan: *paljon* ruokaa, ei mitään lautasellisia vaan keollisia, ja sen jälkeen ähisevä vaapunta saniteettiloihin, nyyhkytystä ja kakomista⁴... ja

⁴ Joskin T.:n tapaukseen, traumaattiseen lapsuuteen ja sen jälkiseuramuksiin ei hänen äitinsä tavoin kuulunut »tyhjennys-» eli oksentamisvaihetta (saati laksaatiivien ja/tai erinäisten nestettä poistavien lääkkeiden säännöllistä käyttöä) lainkaan (hänen äitinsä pysyi hotkimisestaan huolimatta hämmästyttävän hoikkana – mikä tietysti johtui siitä että hän piti aina ylensyöntikohtaustensa jälkeen huolen, että oksensi kaiken juuri syömänsä ulos: täyden tyhjentymisen saattoi varmistaa yrjön väriä tarkkailemalla: kun oksennus oli muuttunut värittömäksi, kaikki ahmittu kauheus oli roiskunut ulos – Aunu kärsi tyypillisen ahmimishäiriöisen tavoin kurkkutorvea korventavasta refluksitaudista sekä tästä [refluksitaudista] seuranneesta ruokatorven tulehduksesta, esofagiitista), vaan pelkkä lyijynraskas itseinho, joka jokaisen *Ben & Jerry's* -maratonin tai puolentoista perhepizzan ja kahden Starbucks'in Caramel Frappuccinon[®] jälkeen sulki hänen mielensä happikatoiseen holviin (toisaalta ei T. ollut päässyt äitinsä sairautta pakoon vielä tänäkään päivänä: he jakoivat keskenään pienen kaksion, äiti ja lapsi, samaisen haperoseinäisen luukun, jonne he olivat muuttaneet isän menetettyä työpaikkansa erään työpaikan kokoustilanteessa tapahtuneen katastrofin seurauksena (johon liittyi ennenkuulumatonta ekshibitionismia) ja jossa WC sijaitsi rasittavasti heti T.:n huoneen vieressä, joten jos T. ei kuunnellut musiikkia tai lorvinut boksissaan kuusitulpat korvissa, hän kuuli karmivan selkeästi ohuiden seinien läpi äitinsä pakotetut, väkivaltaiset kakomisen ja oksentamisen äänet,

itkuiset Listerine-kurlaukset tai yhtäkkiset syöksylaatat, jotka varsin usein rois-kuivat pöntön reunoille ja kaakelilattialle, värittömät sappinesteiset kokkareet, jotka T. joutui puhdistamaan itse. Hän oli suorittanut tätä tointaan lapsesta asti; oksennusroiskeiden siivoaminen kuului hänen lapsuutensa rakenteisiin. Ihminen hän on vähän niin kuin kerrostalo. Koskaan ei voi olla kuin yhdessä kerroksessa samaan aikaan. T. käytti siivotessaan Subway®-annosten mukana tulleita käsipyyhepapereita (hän pyysi Subissa asioidessaan aina ylimääräisiä käsipyyhepapereita mukaan ja keksi joskus, mikäli häntä syystä tai toisesta ylimääräisten paperien pyytäminen nolotti [hän vältteli antamasta itsestään kuvaa »vaikeana asiakkaana», ja ylipäänsä *inhosi* ajatusta, että saattaisi olla taakka muille ihmisille ja näin ollen näiden vihamielisten ajatusten kohteena^a] jonkin aivan himmeän tekosyn ylimääräisten paperien tarpeelleen, vaikka Subwayn kaltaisen pikaruokalaketjun septumlävistettyä, purkkaa märehtivää työntekijää jonkun satunnaisen asiakkaan selittelyt kiinnostivat suunnilleen yhtä paljon kuin särjen valmistustavat kala-allergikkoja). Joskus kokkareet tukkivat suihkuviemäriin niin pahasti, että heidän oli soitettava putkimiehelle. Putkimiehen nimi oli Smalov. Hänellä oli teräsvillaisen kova ja kähärä ruskea tukka ja pyöreä ajelematon leuka, hänen silmänsä olivat harmaat tai siniset. T:n äiti tunsı Smalov Aleyevin jotain kautta, ei sillä ole väliä miten, mutta juuri sillä tavalla sopivan etäisesti, ettei heidän rupattelunsa jäänyt pelkälle viemäritoimintaa valaisevien ympäripyörekykien tasolle, mutta se ei myöskään saavuttanut hyvän päivän tuttujen hämmennyttä diibadaabaa, yhtäaikaista toivetta olla jossain muualla mutta samalla häveten tätä toivettaan, sitä että ajattelee niin ihmisestä, joka kaikin puolin on *moitteetonta seuraa*. Smalovia oksennuksen tukkiman viemäriin säännöllinen availu ei tuntunut häiritsevän lainkaan, päinvastoin; hän otti sen haasteena, putkimiesten lohikäärmeenä tai Kerberoksena (joka muuten [Κέρβερος, »*ker berethrou*]) siis, tarkoittaa muinaiskreikan kielessä »kuopan hirviötä» tai »kuopan demonia».)

^a Jos hän ruokakaupassa oli haalinut koriinsa ison kasan ruokaa – mikä T.:n harmiksi oli viikottainen toimi ja kärsimys, sillä hänen äitinsä vain harvoin jaksoi töittensä jälkeen ja masentuneisuuttaan ja itseinhohtaan raahautua vielä ruokaostoksille – hän piti huolen, ettei joutuisi kassajonossa kenenkään sellaisen asiakkaan eteen, jolla olisi vähemmän ostettavaa kuin hänellä, mutta kun toisinaan näin tapahtui, väistämättä, hän saattoi kuulla takanaan jonottavan asiakkaan levottoman huokailun ja kengän naputtelun, ja hän pelkäsi ajatellakin millaisia julmuuden muotoja ärtyneen jonottajan kostonfantasiat tämän mielessä oikein saivat, jolloin T. olisi halunnut vain pudottaa ostoksensa maahan ja harppoa häpeissään ulos kaupasta tai sitten kääntyä, pahoitella takanaan jonossa kärsivää ihmistä ostostensa paljoudesta ja aiheuttamastaan sumasta ja luovuttaa paikkansa tälle ja niin edelleen (mainitakoon nyt, ettei T. Oneil koskaan, kaikista yrityksistään huolimatta, ollut saanut yhtään jaloista mutta itsesyytöksissä marinoiduista oikeista toteutetuksi, vaan alistui häpeäänsä aina kuin laumastaan karkotettu mangusti, ei vaikka hän kuinka tunsı olevansa koko ostoskeskuksen intensiivisen vihanpidon räikeä maalitaulu ja vaikka hänen jokainen solunsa tuntui pyytävän kaikilta muilta kaupan elollisilta organismeilta anteeksi, että hän muodosti tietyn biologis-historiallisen tapahtumavyöhydin tuloksena tämän aika-ava-ruutta täyttävän massakuvatuksen tälle viheliäiselle planeetalle).

kuinka ristiriitaista se kaikki oli tarhassa tai koulussa ruokailun kanssa; pienet annokset, kohtalaiset annokset, rauhallinen tahti, porkkanaraaste... puuro? Mitä on puuro muuta kuin ei-kakkua?): ei terveellistä ravintoa kuin tarhassa ja koulussa. Äiti vastusti salaattia ja hedelmiä kuin apartheidia, mikä ei perustunut oikeastaan mihinkään. Hän vastusti hedelmien kuitupitoisuutta, sitä ähkyä ja turvotusta ilman kuvotusta, ja salaattia sai taas haarukoida kitaan jumalattomia määriä ennen aiottua laattaamista, eikä sellainen tullut kuuloonkaan. Kaikenmoisen roska-ruoan ja sokeripommien ahmiminen oli sitä paitsi paljon nautinnollisempaa kuin vaikka banaanin... tai kaalisalaatin, jossa on raejuustoa. Kaikki makea sai nopeasti aikaan kelvollisen kuvotuksen. Sehän oli syömisen tavoite. Bulimiassa on pitkälti kyse hyötyajattelusta, niinpä kerran T.:lle esitetty kysymys »Mitä banaanilla oli muuta tarjottavaa kuin ummetusta ja kaliumia?» oli saanut jopa T.:n vastentahtoisen vakuuttuneeksi bulimian kierosta logiikasta, vaikka hän olisikin voinut vastata jotain banaanien puolustukseksi, jos ei siinä vaiheessa olisi ollut jo niin täynnä nougatleivoksia, että halusi vain nukkua seuraavat 1000 vuotta.

A 1

»TARKOITAN, ettei koskaan minun elämäni aikana ole ollut hetkeä, jolloin minä *en* olisi halunnut jääkahvia. Tehdään se nyt selväksi. Eikä ole olemassa huonoa aikaa jääkahville. Voitte kirjoittaa sen ylös. Ei huonoa kellon-aikaa. Kahdelta yöllä? Puoli viideltä päivällä? Kyllä kiitos. Aivan ehdottomasti. Huonoa hetkeä jääkahville ei ole olemassa, se on kuin – Minä en myöskään ikinä tule olemaan *tyytymätön* jääkahviin. Uskokaa tai älkää. Olen juonut elämäni aikana kaikenlaista jääkahvia, eri makuisia, siirapilla ja vaniljasokerilla maustettua jääkahvia, koostumukseltaan erilaisia, niitä joissa on käytetty kondensoitua maitoa, karamellin makuista jääkahvia, jääkahvia johon on lisätty vain maitoa, ei makeutusaineita.»

»Ei mausteita, selvä. Mutta jos –»

»– joskus myös jääkahvia ilman mitään lisukkeita. Ei edes kanelia.»

»Teidän kantanne jääkahvista on tullut jo hyvin selväksi, kiitos.»

»Haluan kuitenkin painottaa, että minä en tule *missään* vaiheessa elämäni sanomaan: 'ei kiitos, ei jääkahvia minulle'.»

»Niin niin, hieno juttu. Varsin selkeää.»

»Hienoa että ymmärrätte.»

»Jos te nyt voisitte – »

»Jääkahvia voi ymmärtääkseni valmistaa kahdella eri tavalla: kylmästä tai kuumasta kahvista. Kuumasta kahvista tehty jääkahvi valmistuu lähes yhtä nopeasti kuin kylmästä kahvista valmistettu jääkahvi. Juju on siinä että kuuma kahvi kaadetaan lasiin tai mukiin, jonka pohjalla on jääpaloja valmiiksi. Isoja jääpaloja. Minä pidän niistä isoista, vaahtokarkin muotoisista, en niistä pienistä joita saa esimerkiksi tähden muotoisina. Ne murenevät helposti, rouskuvat suussa, muuttuvat hileeksi, se on vastenmielistä, ja suosittelen kaikin tavoin välttelemään pieniä jääpaloja, tähden tai sydämen muotoisia, tai pieniä neliskanttisia. Tämän jälkeen lisätään maitoa, niinpä niin, jotkut laittavat myös sokeria, minulle se on yksi ja sama. Ja sitten lopuksi vielä pari kolme jääpalaa lisää.»

»Ei millään pahalla, mutta olisi paljon helpompaa, meidän molempien kannalta, jos te kertoisitte minulle jotain olennaista siitä mitä on tapahtunut. Ymmärrättekö? Se ei vie kuin hetken, herra.»

»Ahaa! Sir-herra. Kuulkaas. Jotkut väittävät kylmästä valmistettua jääkahvia 'hienostuneemman' makuiseksi, mikä nyt tietysti käy järkeen, periaatteessa, kylmää kahvia kylmästä vedestä, mutta minulle molemmat versiot ovat yhtä hyviä. Ei mitään eroa. Voitte kirjoittaa tämän ylös. Kylmästä vedestä valmistettu jääkahvi valmistetaan yleensä pressopannulla. Kuumen veden sijaan sekaan kaadetaan kylmää vettä. Ymmärrättekö? Muutaman minuutin

hauduttamisen jälkeen kahvi laitetaan jääkaappiin tekeytymään, mieluiten koko yöksi. Siinä on oma taikansa, voin sanoa. Odottamisessa. Ja aamulla, kun herää –»

»Kaipaatteko te kenties ongelmia, herra –»

»Lennart. Lennart Oneil.»

»Sen minä jo tiedän.»

»Ja te olette...?»

»Kaspian Brenner, rikos–»

»Onko se suomenruotsalainen nimi? Te ette näytä suomenruotsalaiselta.»

»Se on suomenruotsalainen nimi.»

»Huh!»

»?»

»Täällä on hirvittävän kuuma!»

»Niin, te öö kerroitte aiemmin todistaneenne henkirikoksen.»

»Minäkö?»

»Noin viisitoista minuuttia sitten.»

»Kummallista!»

»Oliko sillä jotain tekemistä *tämän* kanssa, herra Oneil?»

»Ei ei. Se oli aivan toinen juttu. Ensimmäinen oli pimeää. Minulla oli jotain suussa. Ja sitten. En saa kiinni...»

»Minä kuuntelen kyllä. Kaikessa rauhassa.»

»Tämä on aivan uusi tilanne minulle. Nähkääs, minä en ole juurikaan ollut kotona viime aikoina.»

»Sain tämän selville naapuriltanne. Hän kertoi teidän –»

»Ah! Naapuri. Niinpä tietysti! Annas kun arvaan.»

»...»

»...»

»...»

»Mikä tuo haju on?»

»Voisitteko tarkentaa.»

»Yhh...»

»Naapurinne kertoi teidän käyttäytyneen omituisesti.»

»'Yrittäkäämme olla kaikki ainutlaatuisia yhdessä niin huomaamme, kuinka samanlaisia me lopulta olemme.'»

»Hyvin sanottu, herra Oneil.»

»Kaikki. Eräs hoitaja hoki tuota minulle, jostain syystä, herra Brant. Mitä luulette sen tarkoittavan?»

»Naapuri kertoi teidän laulaneen.»

»Kaikki. Sinä ja minä. Meissä ei ole mitään eroa. Niin kuin ei jääkahveissakaan. Lähtöisin Vietnamista, tiesitkö sitä? 1800-luku. Silloin ei ollut jääkaappeja. Viidakon kuumuus. Niin myös täällä.»

»Lennart.»

»*Cà phé sua dá*. Vietnamissa espressopannun sijaan käytetään phiniä. Nautitaan mieluiten heti valmistamisen jälkeen.»

»Herra Oneil, mikäli jääkahvi liittyy tähän jotenkin, niin kertokaa. Muussa tapauksessa kehoitan jo vaihtamaan aihetta. Se on molempien edun mukaista.»

»...»

»Liittyykö jääkahvi tähän siis jotenkin?»

»Ei. Ennemminkin kyse on – Sitä sanoo yhtä ja ajattelee toista.»

- »En aivan ymmärrä.»
- »Jotain on mennyt minun sisääni. Jokin on vialla.»
- »Voisitteko tarkentaa? Oletteko te loukkaantunut? Vai syöneet jotain pilaantunutta?»
- »Pilaantunutta. Aivan. Tuo *leipä* on selvästi pilaantunut. *Siitä* tämä hirveä löyhkä!»
- »Tarkoitatte tuota joka roikkuu tuossa.»
- »Minulla ei ole *mitään* tekemistä tuon kanssa.»
- »Ymmärrän että olette tolaltanne herra. Mutta edetään nyt asia kerrallaan.»
- »Kauanko *te* olette olleet... täällä?»
- »Noin 20 minuuttia.»
- »Ja mikähän paikka tämä on jos saa kysyä?»
- »Teidän kotinne, herra Oneil.»
- »Pahempaa kuin luulisi. Rukoilemalla ei pääse vielä mihinkään. Pitäkää tämä mielessänne, kirjoittakaa se ylös siihen juttuunne. Hiio-hoi! Hiljaisuutta pyydän. Mikä saa ihmisen muuttumaan, herra Dirtbag? Aito kylästyminen tietyn kaavan vastentahtoiseen toistamiseen. Ymmärrätekö? Jotkut tekevät esimerkiksi jotain työtä koko ikänsä. Ja minä kyllästyin aivan oikeasti! Totaalisesti! Ei enää. Loikatkaa tekin jonosta syrjään! Teillä on vielä koko elämä edessä! New York Times! Hufvudstadsbladet! *Minä* olen tehnyt muutoksen, Se on totta! Niin totta kuin – Hyvä isä...»
- »Nimi on Brenner, Kaspian Brenner.»
- »Totta kai!»
- »Mitä te tarkoitatte muutoksella, herra?»
- »Eikö teistä ikinä tunnu siltä?»

»En aivan ym–»

»Älkää valehdelko. Että juoksette itsenne edellä? Ja kun lopulta saatte itsenne kiinni... Hyvä on! Se on totta! Minä *lauloin*.»

»Hyvä. Nyt te sentään puhutte järkeä.»

»Se vain tapahtui. Kiitos. Mutta ehkä ihmiset eivät pidä Ted Nugentista.»

»Voi luoja...»

»Siksikö naapuri soitti teille? Minun lauluni takia? Minä kyllä tiedän mitä ihmiset sanovat Ted Nugentista. NRA:n jäsen. Paleokonservatisti. Mitä sitten? Mutta oletteko ikinä kuunnelleet *Cat Scratch Feveriä* kunnolla? Tarkoitan – jokainen nuotti –»

»Ei mitään lauluun liittyvää herra. Mutta minä *pyydän* –»

»Minä en pidä teidän äänensävyistänne herra Oldenburg.»

»Teitä ei vielä syytetä mistään. Tapaukset eivät välttämättä edes liity toisiinsa. Teidän ei – Mikäli haluatte välttää ongelmilta, tarvitsen vain teidän –»

»*Wow!*»

»...»

»...»

»...?»

»Anteeksi että keskeytän mutta kuinkakohan kauan tämä vielä kestää?»

*”Todellista 'suoraa yhteyttä' ei ole, välissä on aina suodatin,
siis toinen ihminen. Tässä tapauksessa Sinä, anteeksi nyt vain.”*

**Miki Luukkosen kolmas romaani on hauska, rivattu ja kuoleman-
vakava tarina ihmisistä, kommunikaation vaikeudesta ja
asioiden kiinnostavuudesta, joka on aina asioiden vieressä.**

978-951-0-43181-8

www.wsoy.fi

84,2

9 789510 431818